

Київський національний університет культури і мистецтв

022
ДИЗАЙН
аспірантура

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ
І ТЕХНОЛОГІЙ

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни: **Методика науково-дослідної роботи з мистецтвознавства та дизайну**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий), PhD

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 022 Дизайн

Назва освітньо-наукової програми: Дизайн

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=2491>

Рік навчання: 1-2 Семестр: 2-3

Викладач: **Селівачов Михайло Романович**, доктор мистецтвознавства, професор (лекції, практичні, підсумковий контроль)

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Методика науково-дослідної роботи з мистецтвознавства та дизайну» є *обов'язковою* освітньою компонентою навчального плану циклу дисциплін професійної підготовки, яка сприяє навчанню фахівців спеціальності 022 «Дизайн». Вона є інтегративною дисципліною, що поєднує потенціал філософських, мистецтвознавчих, культурологічних і естетичних знань.

Метою дисципліни є систематизація та доповнення наявних в аспірантів знань про комплекс мистецтвознавчих наук і їх особливості; формування навичок підготовки, проведення та представлення результатів наукових досліджень з врахуванням вимог професійної та наукової етики.

Предметом вивчення є коло питань, пов'язаних з реалізацією наукових досліджень, а також формулюванням наукових та філософських припущень, які лежать в основі підходів до придбання нових знань.

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторних годин	Самостійної роботи студента	Вид підсумкового контролю
6	180	64	116	залік, іспит

Компетентності, яких набуває студент при вивченні дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми

Загальні компетентності ЗК	Спеціальні компетентності СК
<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК03. Здатність до самостійного формування й неперервного удосконалення системного наукового і загального культурного світогляду.</p> <p>ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК05. Здатність написання українською та іноземною мовою власних наукових публікацій, тез і доповідей різного змісту та обсягу.</p> <p>ЗК06. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.</p> <p>ЗК07. Здатність діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, на засадах науковості та толерантності.</p> <p>ЗК08. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у системі освіти.</p>	<p>СК01. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми наукового дослідження за обраною спеціальністю.</p> <p>СК02. Здатність до наукової дискусії в професійному товаристві за обраною темою та спеціальністю.</p> <p>СК03. Здатність застосовувати і аргументовано демонструвати знання щодо міждисциплінарних зв'язків дизайну у професійній практичній і науковій діяльності.</p> <p>СК06. Здатність самоорганізації в ході виконання наукового дослідження.</p> <p>СК08. Здатність розробляти структуру наукових, науково-дослідних і мистецьких проєктів згідно з сучасними стандартами мистецтвознавства та дизайну, враховувати досвід і наукову думку міжнародної спільноти.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати сутність та особливості розбудови і трансформацій культурно-мистецького простору, виявляти можливості новітніх технологій для забезпечення інтерактивності творів мистецтва і дизайну.</p> <p>СК12. Здатність застосовувати критеріальний підхід до дизайну як синтезу образно-мистецького і техніко-технологічного проєктування.</p> <p>СК14. Здатність застосовувати знання семантики історико-культурних форм в контексті наукових розвідок і формотворчих завдань дизайну.</p>

Програмні результати навчання, відповідно до освітньо-наукової програми

ПРН 01. Вміння здійснювати наукове дослідження згідно з основоположними принципами наукового пізнання, адаптувати нові міждисциплінарні знання до вузькопрофесійної діяльності

ПРН 02. Вміння здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел, організувати і вести науково-дослідну роботу з обраної наукової спеціальності, залучати знання й інноваційні пошуки з суміжних галузей знань.

ПРН 03. Формування й неперервне удосконалення власного наукового і культурного світогляду.

ПРН 04. Вміння застосовувати методи активізації мислення та евристики для генерування нових ідей в проєктній і науковій діяльності (креативність) та критично оцінювати їхній потенціал.

ПРН 05. Вміння писати наукові та публіцистичні тексти різного змісту та обсягу українською та іноземною мовами.

ПРН 06. Вміння здійснювати науковий пошук за допомогою сучасних інструментів і технологій, обробляти та аналізувати інформацію, застосовувати статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 07. Діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, принципів академічної доброчесності і високої академічної культури.

ПРН 08. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у освітній системі.

ПРН 09. Вміння адаптувати нові знання у вузькопрофесійній і міждисциплінарній діяльності, виявляти проблеми, формувати і аргументовано представляти наукову гіпотезу.

ПРН 10. Володіння прийомами і методами наукової дискусії в умовах професійного співтовариства.

ПРН 11. Застосування і аргументація знань щодо міждисциплінарних зв'язків дизайну у професійній практичній і науковій діяльності.

ПРН 14. Навички самоорганізації в ході виконання наукового дослідження та реалізації творчих, в тому числі комплексних проєктів.

ПРН 16. Врахування в науково-дослідних і мистецьких проєктах наявних стандартів, досвіду і наукової думки закордонних дослідників.

ПРН 19. Вміння аналізувати закономірності розбудови і трансформацій культурно-мистецького простору, виявляти можливості і засоби забезпечення інтерактивності творів мистецтва і дизайну.

ПРН 20. Вміння застосовувати критеріальний підхід до дизайну як синтезу образно-мистецького і техніко-технологічного проєктування.

ПРН 22. Вміння застосовувати знання семантики - форм у контексті наукових розвідок і формотворчих завдань дизайну.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми, опис теми, завдання для самостійної роботи	Кі-сть годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	ОК; ПРН	Оцінка (бали)
<p>Тема 1.1. Специфіка наукового пізнання. Взаємозв'язок науки з мистецтвом, мораллю, релігією, фольклором, магією тощо. Об'явлення (апокаліпсис) і дослідження (гноза) як основні шляхи здобуття знань. Наукова та міфічна картини світу. Акумулятивність знань, розвиток від первинної злитності через диференціацію до синтетичної цілісності.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. У чому полягає специфіка кожної з нижчеперелічених сфер суспільної свідомості та людської діяльності: науки, культури, мистецтва? 2. Що таке морфологія мистецтв? Які види мистецтв належать до часових, просторових, комбінованих? 3. Яка різниця між семантикою та семасіологією?</p>	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування, обговорення	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ПРН3 ПРН9	1
	4	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК2	0,8
<p>Тема 1.2. Мистецтвознавство як складова культури. Історія мистецтва й естетика, домінанта в них, відповідно, індуктивного та дедуктивного методів пізнання. Наука естетика й естетичне начало в житті та творчості (<i>естос</i>), взаємопов'язаність його з поняттями <i>етос</i>, <i>етнос</i>, <i>ерос</i>.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. З якими філософськими категоріями кореспондують поняття «естос», «етос», «етнос», «ерос»? 2. Чи тотожний предмет дослідження в етнографії та етнології? 3. Що спільного між нумізматиною, фалеристикою, боністикою? 4. Яка різниця між археологією, археографією, археометрією?</p>	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування, обговорення	ЗК2 ЗК3 ЗК4 ПРН2 ПРН4	1
	4	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК3 СК11	0,7
<p>Тема 1.3. Історико-стадіальні типи митців і художнього виробництва Стадіально найдавніший тип – <i>шаман</i>. Анонімний <i>ремісник</i> і <i>автор</i> (античність). <i>Монастирські</i> майстерні. <i>Цехи</i>. <i>Партачі</i>. <i>Гільдії</i> живописців у добу Відродження. <i>Мануфактури</i>. Посилення ролі меценатів у період бароко, тип <i>придворного художника</i>. Класицизм та історизм – <i>вільні художники</i>, схильні до конфлікту з суспільством. <i>Богема</i>: сакралізація творчості, скандал і маніфест у добу модернізму. Епатаж, андерграунд, дисидентство. <i>Формування дизайну</i> на початку ХХ ст.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Яка специфіка поняття «автор» у релігійному та світському мистецтві? 2. Чи можете ви вказати на пережитки</p>	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК2 ЗК3 ЗК4 ПРН11 ПРН14	1
	3	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК2 СК3	0,7

шаманізму в новій і новітній художній культурі? 3. Що є спільне та відмінне між ремеслом і мистецтвом? 4. Яка різниця між секуляризацією та сакралізацією?					
Тема 1.4. Розвиток художньої освіти, музейництва, виставкової діяльності в Західній Європі, Росії й Україні; проблеми переміщення творів і власності на них Художня <i>школа</i> в широкому та вузькому смислі. Цехове навчання від майстра до учня в ході роботи. Римська академія св. Луки XVI ст. Навчальні заклади Петербурга Харкова, Львова, Одеси, Києва. Перші <i>музеї</i> . Поява публічних музеїв на півдні України (поч. XIX ст.), у Харкові (сер. XIX ст.), Києві (2 пол. XIX ст.). Напрями формування музеїв. Перша всесвітня <i>виставка</i> 1851 р. у Кришталевому палаці Лондона, паризький «Салон», художні виставки в Україні. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Яким є «вузьке» розуміння поняття художня «школа»? 2. Чи можете ви назвати ранні художні навчальні заклади Росії й України? 3. Чому перші музеї на півдні України були археологічними? 4. Яка різниця між музейною та виставковою експозиціями?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування на лекції, обговорення	ЗК3 ЗК4 ЗК8 ПРН2 ПРН8	1
	3	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК11 СК14	0,7
Тема 1.5. Пам'ятко-охоронна діяльність у Західній Європі, Росії й Україні. Усвідомлення цінності давнього мистецтва. Заборона Папи Римського у XVI ст. руйнувати античні пам'ятки. Заклики Ломоносова зберігати руйновану давньоруську спадщину. Розкопки у Помпеях і Геркуланумі, єгипетські відкриття початку XIX ст. Діяльність Проспера Меріме, Віолеле Дюка при відновленні Собору Паризької Богоматері. Імператорська археологічна комісія у Петербурзі. Розвиток наукової реставрації. Знавецтво й експертиза як інструмент викриття підробок, імітації, фальсифікації творів мистецтва. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. У чому полягає принципова відмінність між реставрацією та відтворенням пам'яток? 2. Яка різниця між імітацією та фальсифікацією художніх творів? 3. Чому Папа Римський заборонив руйнувати античні пам'ятки щойно у 16 столітті? 4. Чи можете ви охарактеризувати ставлення Т. Шевченка та М. Гоголя до шляхетських замків на території України?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування на лекції, обговорення	ЗК2 ЗК3 ЗК4 ПРН19 ПРН22	1
	3	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК2 СК8	0,7
Тема 1.6. Художня критика, споживання та популяризація мистецтва, менеджмент і маркетинг, галереї й аукціони	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування,	ЗК3 ЗК6 ЗК7 ПРН7	1

<p>Поява спеціалізованої преси. Фахові оцінки в листуванні митців. Провідна роль французької критики XIX ст. (Бальзак, Готьє, Бодлер, Золя, та ін. Праці Бенуа, Лукомського, В. Стасова, С. Маковського та ін. Художня критика в Україні: Гоголь, Жемчужников, Франко, Ол. Пчілка, Сумцов, Павлуцький, Голубець, Д. Антонович, Сріблянський (Шаповал) та ін. Заполітизованість критики у тоталітарних державах і її антипод – компліментарно-рекламна критика.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає принципова відмінність між художньою критикою на Заході та Сході Європи? 2. Чи кожний мистецтвознавець може бути художнім критиком? 3. Чому в наш час усе частіше застосовують іншомовні словосполучення на зразок «арткритик», «артринок»? 	4	Самостійна	обговорення Питання для самоконтролю	ПРН10 СК2 СК8	0,8
<p>Тема 1.7. Регламентация мистецтва Боротьба з ідолопоклонством. Художня річ у сакральному смислово-полі. Апологія ікони й іконоборство у Візантії. Нищення священних зображень іновірцями та неканонічних ікон – одновірцями. Закони проти розкоші. Регламентация одягу. Практика роботи «художніх рад» і виставок у СРСР. Переслідування «неприйняттого» мистецтва.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому смисл заборони зображувати людину в давньо-юдейській і мусульманській культурах? 2. Чи справді неприйняття реалізму в новітньому мистецтві є рецидивом іконоборства? 3. Чому авангардистське мистецтво спочатку підтримувалось, а потім переслідувалося радянською владою? 	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування на лекції, обговорення	ЗК3 ЗК4 ЗК6 ПРН10 ПРН16 СК2 СК6	1
<p>Тема 1.8. Морфологія та класифікації мистецтв. Засоби виразності, що застосовуються у кожному з мистецтв. Особливе та спільне в їхньому розвитку на різних територіях. Жанри. Види ДПМ за матеріалами і за функціональним призначенням. Специфіка дизайну.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які саме види мистецтв належать до часових, просторових і комбінованих? 2. Сформулюйте відмінність декору від декорації. 3. Чому традиційне народне мистецтво часто ототожнюють з декоративно-прикладним? 4. Чи є різниця між фітодизайном і садово-парковою архітектурою? 	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування, обговорення, студентські презентації	ЗК3 ЗК4 ЗК6 ПРН20 ПРН22 СК11 СК12	1
<p>Тема 2.1. Специфіка мистецтвознавства як професії. Принципи й історія фахової підготовки в Україні та Росії. Допоміжні наукові дисципліни. Методика досліджень і їх різновиди. Дедукція й</p>	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування	ЗК2 ЗК3 ЗК4 ПРН3	1

індукція. Система наукової інформації Як працювати у бібліотеці. УДК і ББК Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Яка специфіка роботи Книжкової палати, на відміну від бібліотеки? 2. У чому полягає різниця між анотованим покажчиком і бібліографічним оглядом? 3. Назвіть відмінність між двома вживаними в Україні бібліографічними системами: ББК і УДК. 4. Які типи бібліотечних каталогів ви знаєте?			на лекції, обговорення	ПРН4 СК1 СК3	
	2	Практичне	Формування вмінь і навичок визначати тематику власного дослідження, обґрунтовувати його методи інструментарій, алгоритм виконання		2
	11	Самостійна	Питання для самоконтролю		0,7
Тема 2.2. Жанри мистецтвознавчих досліджень. Праці наукові та науково-популярні, мемуари, дискусійні та полемічні статті. Кваліфікаційні праці. Методика роботи в різних жанрах наукових досліджень. Аналіз бібліографії, складання довідників і покажчиків. Картотека, анотація, виписка, конспект, систематизація текстових і аудіовізуальних матеріалів на звичних і новітніх носіях. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Яка специфіка жанрів «есе» і «реферат»? 2. У чому полягає різниця між посібником і підручником? 3. Яка різниця між анотацією та випискою?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел, опитування на лекції, обговорення	ЗК2 ЗК3 ЗК5 ПРН3 ПРН7 СК3 СК6	1
	2	Практичне	Формування вмінь і навичок визначати тематику власного дослідження, обґрунтовувати його методи інструментарій, алгоритм виконання		2
	11	Самостійна	Питання для самоконтролю		0,7
Тема 2.3. Опрацювання речових матеріалів. Методи та прийоми. Музейні експозиція та фонди (основні та допоміжні). Етикетаж, експлікації, книги вступу й інвентарні книги, картотеки. Атрибуції. Польові експедиції. Фіксація матеріалів. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Який тип музеїв кількісно переважає в Україні? 2. У чому полягає відмінність між музейною книгою вступу й інвентарною книгою? 3. Яка різниця між етикетажем і експлікацією?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК2 ЗК3 ЗК4 ПРН2 ПРН9 СК3 СК6	1
	2	Практичне	Формування вмінь і навичок визначати тематику власного дослідження, обґрунтовувати його методи інструментарій, алгоритм виконання		2
	11	Самостійна	Питання для самоконтролю		0,7
Всього:					25
Вид підсумкового контролю: 2 семестр	Залік	Форма контролю	Тести	75	
Загальний підсумок					100

Тема 3.1. Історичні періоди і їх відповідність культурно-соціальним процесам. Археологічні періоди у первісному мистецтві, художні культури Сходу 42 тис. до Хр. Античність, ранньохристиянська доба, історичні стилі та напрями середньовіччя й нового часу. Неостилі або псевдостилі. Ретроспективізм і академізм. Періодизація новітнього мистецтва. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. У яку археологічну епоху з'явилася кераміка? 2. Коли закінчилась античність і почалися середні віки? 3. Хронологічні межі ар деко? 4. Яка різниця між модерном, модернізмом і постмодернізмом?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ПРН2 ПРН6	1
	2	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК3	0,5
Тема 3.2. Протомистецтвознавство Біблійні заборони на зображення живих істот, спорудження єрусалимського храму. Міфи про художню творчість. Антична естетика: Поліклет із Аргосу, Сократ, Платон, Аристотель, Плутарх, Вітрувій. Ремісничо-технологічні трактати. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. На якій ідейній основі християнство пододало ветхозавітну заборону на зображення живих істот? 2. Чому давня міфологія стверджує божественне походження ремесел і мистецтв? 3. У чому полягає непроминальне значення античної естетики для сучасності?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК4 ПРН2 ПРН6	1
	2	Самостійна робота	Питання для самоконтролю	СК1 СК3	0,5
Тема 3.3. Нова художня мова християнського мистецтва. Апологети й опоненти християнського мистецтва. Іконошанування й іконоборство. Діонісій Ареопагіт, Климент Олександрійський, Іоанн Дамаскін, Григорій Палама. Канони 56 і 7 (787 р.) Вселенських соборів у художній сфері, агіографії святих митців. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Головні ідейні вимоги до християнського візантійського мистецтва? Чи можлива ікона на папері? 2. Чому в православному іконописі домінує лінеарність, а не об'ємність, як у західному релігійному живописі? 3. Причини та наслідки іконоборства, його відлуння та значення для сучасності? 4. Які вітчизняні митці причислені до лику святих? Чим обумовлений інтерес до мистецтва ікони у XX ст.?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК4 ПРН2 ПРН6	1
	2	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК14	0,5
Тема 3.4. Витоки сучасного мистецтвознавства у добу Відродження Виділення з імперсоналізованого мистецтва – авторського «художества». Трактати Леона	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК4 ПРН2	1

<p>Альберті, Джакомо Бароцци (під псевдонімом Віньоли, Андреа Палладіо, ДжорджоВазарі, Книги Бенвенуто Челліні Альбрехта Дюрера, Леонардо да Вінчі.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні причини підвищення ролі автора у мистецтві Відродження? 2. Чому художникам Відродження доводилося боротися за рівноправність з поетами та музикантами? 3. Завдяки яким заслугам Леонардо да Вінчі його ім'я присвоєне найбільшому в світі музею історії техніки у Мілані? 4. У чому непроминальне значення ренесансових історико-теоретичних праць про мистецтво? 	4	Самостійна	Питання для	ПРН6 СК2 СК14	0,5
<p>Тема 3.5. Естетична думка доби бароко Римська «Академія гніву», Ф. Цуккаро – засновник Академії св. Луки (1593), засади суб'єктивного бачення світу. Мікеланджело, С. Серліо і його обґрунтування прийомів дисонансу, зміщення масштабів і пропорцій, «форцато». Тридентський собор римо-католицької церкви 1542–63 рр. – виклик протестанству та православ'ю на ниві церковного мистецтва.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні причини формування художніх ідей бароко в Італії та несприйняття їх на французькому ґрунті? 2. Чому мистецтво Мікеланджело розглядають у контексті Відродження, Маннеризму та Бароко? 3. Регіональні особливості варіантів бароко в Іспанії, Австрії, південній Німеччині, Польщі, Україні, Росії? 	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК4 ПРН2 ПРН4	1
	2	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК14	0,5
<p>Тема 3.6. Класицизм і перші велетні аналітичного мистецтвознавства. Становлення раннього класицизму в умовах французького абсолютизму 17 ст. «Листи про глухонімих» Дені Дідро, Михайло Ломоносов. Йоган Вінкельман і перша історія античного мистецтва. Готгольд Лессінг – автор «Лаокоона, або про межі живопису та поезії» і його критик Йоганн Гердер, автор першої історії культури. Йоганн Гете – синтез естетики і природознавства.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні причини раннього формування художніх ідей класицизму в абсолютистській Франції? 2. Який вплив на становлення мистецтва й естетики класицизму мали походи Бонапарта й тогочасні археологічні відкриття? 3. Чому саме Ломоносов і Гете першими оцінили художнє значення візантійської ікони? 	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК4 ПРН2 ПРН4	1
	2	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК14	0,5

Тема 3.7. Вітчизняне мистецтвознавство доби романтизму Розкопки та перші колекції старожитностей з Північного Причорномор'я. Археологічні музеї у Керчі, Феодосії, Одесі. Трактати про мистецтво І. Урванова та П. Чекалевського, В. Баженова. Художня критика (Радіцев, Востоков, Писарев). Мистецтвознавчий аспект у діяльності П. Свіньїна, О. Оленіна, В. Григоровича, М. Наєждіна, І. Снегирьова.. Погляди Пушкіна та Гоголя, що випереджали свій час. Скепсис Шевченка щодо мистецтвознавчих теоретизувань. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Чому вітчизняна мистецтвознавча думка доби романтизму майже повністю зосереджувалася в Петербурзі? 2. Чим зумовлювалася переважно соціально-політична зорієнтованість ранньої художньої критики у Російській імперії? 3. Чи можете ви сформулювати специфіку ставлення до мистецтва в творах Пушкіна, Гоголя, Шевченка?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК2 ЗК1 ЗК14 ПРН1 ПРН4	1
	4	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК4	0,5
Тема 3.8. Мистецтвознавча думка доби історизму/еклектики в Західній Європі. Роль роману Віктора Гюго «Собор Паризької Богоматері» у формуванні дбайливого ставлення до культурної спадщини. Проспер Меріме, Ежен Віолеле Дюк і романтичне захоплення готикою та «периферійними» культурами, Іполит Тен і основи соціології мистецтв. Джон Раскін і Уільям Морріс – ідеологи пізніх прерафаелітів і руху художніх ремесел. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Чому Франції належить провідна роль у розвитку красних мистецтв і художньої критики протягом ХІХ століття? 2. Чим зумовлювався характерний для 2ї пол. ХІХ ст. вибіркового і багатовекторного підходу до використання художніх форм минулих епох? 3. Чим можна пояснити провідну роль Англії у становленні промислового мистецтва й ідей технічної естетики наприкінці ХІХ ст.?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК2 ЗК1 ЗК14 ПРН3 ПРН4	1
	3	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК4	0,5
Тема 3.9. Мистецтвознавча думка доби модерну Усвідомлення початку нової доби після завершення циклу розвитку від класицизму до класицизму та кризи стилю в добу еkleктики.	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК2 ЗК1 ЗК14 ПРН3	1

<p>Вчення про ренесанс і бароко у працях Генріха Вельфліна. Археологічні з'їзди, пам'ятко-охоронна та реставраційна діяльність, музейництво. Колекціонерство, культуртрегерство, сприяння кустарним промислам. Федір Вовк Григорій Павлуцький і Єгор Редін. Художня критика в Україні.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому мистецтвознавство в Україні розвинулося пізніше, ніж у сусідніх країнах? 2. Коли відкрилися перші художні музеї в Україні? 3. Які були головні напрями становлення художньої критики в Україні кінця XIX – початку XX ст.? 	2	Самостійна	Питання для самоконтролю	ПРН4 СК1 СК4	0,5
<p>Тема 3.10. Мистецтвознавство XX ст. в Україні Фактографія та фактологія, відставання теорії. Київська школа: М. Макаренко, Є. Кузьмін, брати Щербаківські, Д. Антонович, К. Широцький, Ф. Ернст, С. Колос, К. Кржемінський, Н. Коцюбинська, Є. Спаська та ін. Харківська школа: Ф. Шміт, С. Таранушенко, Є. Берченко, К. Берладіна, П. Жолтовський, О. Степанова та ін. Погром радянського мистецтвознавства у 1930х рр., перервання традиції, відродження у 1960х. Львівська школа: В. Залозецький, І. Свенціцький, М. Кордуба, В. Січинський, М. Драган, С. Гординський, В. Свенціцька та ін. Особливості сучасного періоду.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому майже всі провідні мистецтвознавці радянської України були репресовані більшовицькою владою? 2. Сучасна специфіка київської, львівської, харківської школи мистецтвознавства? 3. Яке спрямування названих українських журналів з мистецтва? 	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК2 ЗК1 ЗК14 ПРН3 ПРН4	1
	2	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК4	0,5
<p>Тема 4.1. Алгоритм підготовки рукопису Формування мети й завдань, складення плану, написання тексту, підбір ілюстрацій, етап авторського «відсторонення» від написаного, вибір журналу чи іншого видання для друку. Особливості роботи над книгою, дисертацією. Роль наукового керівника; консультанта; експерта; опонента; рецензента, редактора. Науковий апарат.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає відмінність між офіційним опонентом дисертації та її експертом? 2. Яка різниця між книгою та дисертацією? 	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК5 ЗК6 ЗК1 ПРН1 ПРН5	1
	5	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК2	1
<p>Тема 4.2. Оприлюднення, введення у науковий обіг результатів дослідження Типи видань: періодичні, продовжувані, збірники, індивідуальні та колективні</p>	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ПРН1	1

<p>монографії. «Фахові» видання, «у авторській редакції» та «за кошти автора». Науковий пріоритет, авторське та видавниче право, норми витрату часу, розцінки. Імітація, профанація, фальсифікація науки, компіляція та плагіат.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає відмінність між періодичними та продовжуваними виданнями? 2. Яка різниця між імітацією та фальсифікацією наукової діяльності? 	5	Самостійна робота	Питання для самоконтролю	ПРН5 СК2 СК3	0,5
<p>Тема 4.3. Типи наукових конференцій: семінари та симпозиуми. Мета, завдання, науково-методичні й організаційно-фінансові засади їх організації. Вибір актуальної теми, кола потенційних учасників. Інформаційні листи. Робота з заявками, формування програми. Стендові доповіді, регламент. Питання з аудиторії й обговорення. Колоквіуми, круглі столи. Тези та тексти доповідей.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає принципова відмінність між семінаром і симпозиумом? 2. Яка специфіка стендової доповіді на конференції? 3. Сформулюйте відмінність між тематичним збірником і колективною монографією 	4	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК8 ПРН1 ПРН7	1
	5	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК2 СК6	0,5
<p>Тема 4.4. Теоретичні основи та практика редагування Завдання, форми та межі редакторського втручання. Специфіка викладу рідною мовою (евфонія, багатство відтінків конкретних номінацій, обмеженість у доборі термінологічних смислових варіантів) порівняно з англійською (стилість, домінанта логіки, полісемантичність слів) і російською (розвиненість стилів наукової мови). Можливості перекладу. Коректура.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає відмінність між фаховим і мовним редагуванням? 2. Яка специфіка роботи художнього та технічного редактора? 3. Визначте своєрідність наукового викладу мовами українською, російською, англійською. 	4	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК5 ПРН1 ПРН7	1
	5	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК8	0,5
<p>Тема 4.5. Апробація наукової праці Функції рецензента (внутрішнього, зовнішнього, видавничого, титульного, чорного), експерта й офіційного опонента; методи, звичаї й етика їх роботи. Як написати рецензію чи огляд. Наукова дискусія, особливості полеміки.</p> <p>Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає відмінність завдань внутрішнього та зовнішнього рецензентів? 2. Яка специфіка роботи «чорного» рецензента? 3. Чому в Україні мало друкують рецензій? 	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК5 ПРН1 ПРН5	1
	5	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК8	0,5

Тема 4.6. Особливості роботи з видавництвом і/або друкарнею Формати видань, види друку (високий, глибокий, офсет), гарнітури та розміри шрифтів папір і його товщина, цупкість, тон, варіанти кріплення книжкового блоку. Матеріали для форзацу й обкладинки. Робота над макетом, версткою. Гармонійна цілісність елементів книги. Завдання для самостійної роботи <i>Запитання для самоперевірки:</i> 1. Яка специфіка застосування гарнітур шрифту із засічками та рублених? 2. Для книжок якої товщини рекомендовано робити круглий корінець? Як отримати шифр книги за УДК і ББК?	2	Лекція	Конспект лекції та відповідних джерел	ЗК1 ЗК2 ЗК5 ПРН5 ПРН6	1
	4	Самостійна	Питання для самоконтролю	СК1 СК8	1
				Всього:	25
Вид підсумкового контролю: 3 семестр	Іспит	Форма контролю	Тести		75
Загальний підсумок					100

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для комунікації та опитувань; виконання практичних завдань і завдань самостійної роботи; тестування (поточний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: платформа Moodle, Zoom, GoogleMeet, програма Microsoft Word.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни

1. Селівачов М. Лексикон української орнаментики. Київ, 2013 (1-е видання – 2005, 2-е видання – 2009).
2. Селівачов М. Як підготуватися до наукової конференції. Київ, 2001 (передрук у виданнях: Декоративне мистецтво і дизайн. Київ, 2001; Національні традиції у декоративному мистецтві. Київ, 2006)

Основна література

1. Арсланов В. Г. История западного искусства XX века. Москва, 2003.
2. Базен Ж. История искусства. От Вазари до наших дней. Москва, 1995.
3. Беньямин Вальтер. Выбранное. Львів, 2002.
4. Вельфлин Г. Основные понятия истории искусств: проблема эволюции стиля в новом искусстве. Санкт-Петербург, 1994.
5. Власов Виктор. Новый энциклопедический словарь изобразительного искусства. Том 110. Санкт-Петербург, 2004 – 2008.
6. Дворжак М. История искусства как история духа. Санкт-Петербург, 2001.
7. Мигунов А. Vulgar: Эстетика и искусство второй половине XX века. Москва, 1991.
8. Панофский Э. Смысл и толкование изобразительного искусства. Санкт-Петербург, 1999.

9. Партико Зіновій Васильович. Нормативна концепція теорії редагування: Дис... дра філол. наук: 10.01.08 / Київський національний унт ім. Тараса Шевченка. Київ, 2004. 402 арк. : рис. Бібліогр.: арк. 378–402.
10. Проблеми українського термінологічного словникарства в мистецтвознавстві й етнології. Київ, 2002.
11. Савицька Л. Художня критика в Україні. Друга половина XIX – початок XX ст. Хрестоматія. Київ, 2001.
12. Фуко М. Археологія знання. Київ, 1996.

Допоміжна література

1. Шудря Євгенія. Дослідники народного мистецтва. Київ, 2008.
2. Шудря Євгенія. Дослідниці народного мистецтва. Зошити 12. Київ, 2003, 2005.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Власов Виктор Георгиевич. Теоретико методологические концепции искусства и терминология дизайна 17 00 06 «Техническая эстетика и дизайн» Автореф...доктора искусствоведения. Санкт-Петербург, 2009. [Електронний ресурс]
autorefteoretikomethodologicheskieskontseptsiiskusstvafterminologiyadizaina.pdf
2. Кошаев В. Б. Культурологическая максима искусствоведения в средствах общей теории искусства [Електронний ресурс]
<https://docplayer.ru/47918436Vbkoshaevkulturologicheskayamaksimaiskusstvovedeniyaavsredstvahobshcheyteoriiiskusstvavstaterassmatrivaetsyasootnoshenieproblem.html>
3. Проблема стиля Электронный ресурс. Режим доступа: [http://www.gumer.info/bibliotek Buks](http://www.gumer.info/bibliotek/Buks) (дата обращения: 15.07.09). [Електронний ресурс]
4. Словарь терминологии тартускомосковской семиотической школы [Електронний ресурс]. Режим доступа: <http://semiotilc.ru/> (дата обращения: 18.06.09).

Політика вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна передбачає індивідуальну творчу роботу. Консультації може здійснюватися у дистанційному (онлайн) так і очному режимі.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (онлайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 2 тижнів після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації аспірант повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Для повного оцінювання роботи аспірант презентує усі етапи роботи.

Система оцінювання та вимоги

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	ВИД КОНТРОЛЮ	БАЛИ	
		2 семестр	3 семестр
	Присутність на лекціях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу) конспект лекції та відповідних джерел	максимальна оцінка складає 11 балів	максимальна оцінка складає 16 балів
	Виконання практичних завдань	максимальна оцінка складає 6 балів	
	Виконання завдань самостійної роботи	максимальна оцінка складає 8 балів	максимальна оцінка складає 9 балів
	Всього:	25 балів	
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік, іспит	75 балів	
	Загальна оцінка:	100 балів	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C	задовільно	
66–73	D		
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни